

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de minister voor Primair en Voortgezet Onderwijs,
mevrouw M. Paul
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

<i>Ons kenmerk</i>	GCBO/Internetconsultatie wetsvoorstel Vrij en veilig onderwijs	<i>Telefoon</i>	070 386 16 97
<i>Uw kenmerk</i>		<i>Email</i>	info@gcbo.nl
<i>Onderwerp</i>	Reactie op wetsvoorstel Vrij en veilig onderwijs	<i>Bijlage</i>	-
<i>Datum</i>	22 september 2023		

Geachte mevrouw Paul,

In juli 2023 heeft de Geschillencommissie Bijzonder Onderwijs (verder: GCBO) het verzoek van uw ministerie ontvangen te reageren op het wetsvoorstel Vrij en veilig onderwijs. Onderstaand treft u deze reactie aan. GCBO heeft in het kader van het wetsvoorstel deelgenomen aan een aantal bijeenkomsten van het expertisenetwerk sociale veiligheid.

GCBO onderschrijft de ambitie de sociale veiligheid op scholen te versterken. Goede, professionele, duidelijke en onafhankelijke klacht- en geschilbeslechting is daarbij van groot belang. Evenals een goede rechtsbescherming voor de bij een klacht betrokken partijen. Dat wordt met dit wetsvoorstel beter verankerd in de wet. GCBO meent dat met het wetsvoorstel een stap in de goede richting wordt gezet.

GCBO ziet echter ook een aantal knelpunten in het voorgenomen wetsvoorstel, waarop zij onderstaand verder in zal gaan.

Artikel 23b Klachtrecht

In de concepttekst is onder lid 1 opgenomen dat een ouder, leerling of personeelslid bij het bevoegd gezag een klacht kan indienen. Hiermee is een beperktere invulling gegeven aan de term 'klagers' dan thans opgenomen in de diverse (landelijk) vastgestelde reglementen van klachtencommissies. Door de tekst van de wet dusdanig te beperken is het voor een voogd of verzorger van een leerling en/of een (anderszins) functioneel bij de school betrokkene, zoals een vrijwilligers of een door de school extern ingeschakelde orthopedagoog of schoolmaatschappelijk werker niet meer mogelijk een klacht in te dienen.

GCBO adviseert om de huidige bepalingen van de verschillende (landelijke) klachtencommissies nog eens naast de formulering van het wetsvoorstel te leggen en te bekijken of de bepaling dan wel de toelichting op de bepaling uitgebreid dient te worden. Daarbij merkt GCBO op dat op grond van het

wetsvoorstel ook leerlingen een klacht kunnen indienen bij de klachtencommissie, maar dat hierbij geen leeftijdsbeperking is opgenomen. GCBO acht het onwenselijk dat minderjarige leerlingen zonder machtiging of andere toestemming van ouders rechtstreeks een klacht kunnen indienen bij de klachtencommissie. GCBO hanteert op dit moment geen specifieke leeftijdsgrens voor het zelfstandig indienen van een klacht. GCBO ziet nadere regelgeving graag tegemoet, maar wijst daarbij ook op de impact die een officiële juridisch ingestelde klachtprocedure op leerlingen kan hebben.

Artikel 23c Landelijke klachtencommissie

In de conceptwettekst wordt gesproken over een aansluiting bij een landelijke klachtencommissie. GCBO wijst er op dat het wetsvoorstel niet voorbij kan gaan aan de vrijheid van vereniging en inrichtingsvrijheid van bijzondere scholen. Er zijn scholen die thans niet aangesloten zijn bij een landelijke klachtencommissie maar wel bij een regionale klachtencommissie. Door het woord 'landelijk' op te nemen wordt er een beperking opgelegd, terwijl een beperking op basis van kwaliteitseisen al voldoende waarborg zal geven voor wat betreft de rechtsbescherming en duidelijke en onafhankelijke klacht- en geschilbeslechting.

In het artikel is onder lid 5 opgenomen dat bij algemene maatregel van bestuur regels zullen worden gesteld over de inrichting, samenstelling en werkwijze van de klachtencommissie. De inhoud van deze algemene maatregel van bestuur is echter nog niet aan de concepttekst toegevoegd zodat GCBO daar nog geen oordeel over heeft kunnen vormen. GCBO wordt graag nauw betrokken bij het vaststellen van de inhoud van deze algemene maatregel van bestuur.

GCBO adviseert om de kwaliteitseisen en het aantal aangesloten scholen, en daarmee dus ook een bepaalde constante stroom aan klachten, te laten prevaleren boven het vereiste een 'landelijke' klachtencommissie te zijn. Met andere woorden, aansluiting bij een niet-landelijk georganiseerde klachtencommissie kan mogelijk zijn en blijven, indien de betreffende klachtencommissie voldoet aan de aan de klachtencommissie te stellen kwaliteitseisen en indien zij minimaal een nader vast te stellen aantal aansluitingen van scholen heeft.

Lid 2 van de conceptwettekst roept eveneens vragen op. Wat wordt er in deze context bedoeld met een andere vorm van buitengerechtelijke geschillenbeslechting? Moet deze andere vorm van buitengerechtelijke geschillenbeslechting ook aan bepaalde (kwaliteits)eisen voldoen en komen hiermee niet ook arbeidsrechtelijke klachten in het onderwijs voor een (aanzienlijk) deel bij de klachtencommissie terecht?

GCBO adviseert ten aanzien van lid 2 de bepaling verder uit te werken en af te bakenen en nader toe te lichten in de Memorie van Toelichting.

Artikel 26d Oordeel landelijke klachtencommissie

Het wetsvoorstel gaat uit van een oordeel van de klachtencommissie binnen zes weken. Onduidelijk is wanneer deze zes weken aanvangen en of bij deze zes weken ook rekening wordt gehouden met de voor scholen geldende schoolvakanties. Een klachtenprocedure heeft gemiddeld genomen een doorlooptijd tussen de twaalf tot zestien weken, vanaf het moment van het ontvangen van de klacht tot het moment van het verzenden van het advies. In de reglementen van de verschillende

klachtencommissies zijn de voor de instelling (school en/of bestuur) geldende schoolvakanties uitgezonderd van de opgenomen termijnen.

GCBO adviseert om duidelijkheid te verschaffen over de genoemde termijn in de Memorie van Toelichting òf de wettekst zodanig aan te passen dat hieruit reeds duidelijk wordt wanneer de genoemde termijn van zes weken aanvangt. Hierbij dient rekening gehouden te worden met de mogelijkheid om de klachtbehandeling op schoolniveau nog een kans te geven, indien dit nog niet gebeurd is en partijen hiervoor open staan.

Lid 6 van artikel 26d bevat een opdracht aan de klachtencommissie om, na overleg met de klager, een melding te doen bij de inspectie indien naar het oordeel van de commissie is gebleken dat het bevoegd gezag het oordeel van de klachtencommissie niet heeft opgevolgd. Hiermee wordt de commissie een actieve controlerende rol toegedicht, een rol die de commissie in beginsel niet eigen is. Daarbij wordt uit de stukken onvoldoende duidelijk wie hierin de initiatiefnemer is. Dient de commissie klagers actief te benaderen met de vraag of zij tevreden zijn met de door de school ondernomen stappen of dient de klager de commissie actief te benaderen met de mededeling niet tevreden te zijn met de door de school ondernomen stappen. En wat te doen in het geval de klager vindt dat de school onvoldoende stappen heeft ondernomen en de commissie meent dat de school gedaan heeft wat van de school verwacht mag worden. Dient er in dat geval alsnog een melding gedaan te worden? En zo ja, door wie?

GCBO adviseert in de Memorie van Toelichting op te nemen hoe de procedure er uit zou moeten zien en wat te doen op het moment dat klager ontevreden is, maar de commissie van mening is dat er een afdoende oplossing door de school is geboden. Daarbij wijst GCBO erop dat ook kan worden volstaan met de toezichthoudende rol op de uitvoering de klachtenregeling door het bestuur en de daaruit volgende adviezen.

Mocht u een nadere toelichting op het bovenstaande wensen, is GCBO gaarne bereid een en ander nader toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

mr. A.C. Gröllers
Bestuurssecretaris GCBO